ग्रंथमाला नं. १.

शीलसुंदरी रास.

भाषांतर लेखक,

शा. डगडुभाई सेनकदास, सामोदा (खानदेश)

संशोधक अने प्रकाशक,

मूलचंद किसनदास कापडीआ.

संपादक, "दिगंबर जैन"—सुरत.

सामोदा (खानदेश) निवासी स्वर्गवासी शेठ भगवान

उखंद भगवानदासनां विधवा ... तरफथी

तरफथी भावसार जैन रत्नत्रय मंडळ

स्मरणार्थ "दिगंबर जैन" ना

ना ग्राहकोने पांचमा वर्षे

भेट.

आवृत्ति १ ली. प्रत १२००.

श्री सुरत जैन विजय प्रिन्टिंग प्रेसमां मूलचंद किसनदास कापडीआए छाप्युं.

वीर संवत २४३८. विक्रम सं. १९६८.

मूल्य रु. ०-२-०

प्रस्तावना.

हालना आपणमां प्राचीन लिखित शास्त्रोने प्रकट करवानी अने ते वर्णोना ओळखी शिखने अथवा प्रकट थईचयानी अज्ञान जोवा छे. केटलेक स्थळे शास्त्रभंडारोमां अनेक ग्रंथो हजु गुजराती भाषामां मोजुद छे, पण अफसोस करवा जेवुं छे के जेना कबजामां ए ग्रंथो छे ते पोते उपयोग करता नथी अथवा बीजाने प्रकट करवा माटे पण आपता नथी. परंतु अमोने जणावतां अत्यंत आनंद थाय छे के सामोद्रा निवासी शेठ दगडुसा मेलकदासे पोतानी वृद्ध वय छतां त्यांना एक मोटा शास्त्रमांथी आ 'श्रीपालसुंदरी रास' स्वयं उतारो करीने छपाववा माटे अमोने मोकली आपवा उपरांत एनो प्रकट करवानो खर्च पण उभो करी आपी आ पुस्तक "दिगंबर जैन" ना ग्राहकोने तथा पोताना ओळखाणमां भेट आपवा माटेनी जे गोठवण करी आपी छे, ते माटे एओ अतिशय धन्यवादने पात्र छे. आ पुस्तकनी भाषा आगळनी गुजराती होवाथी एमां यथोचित शब्दने अनुसरीने केटलेक स्थळे सुधारो कर्यो छे; छतां पण हजु केटलीक भूलो रही गइ हशे ते माटे वांचकवर्ग क्षमा धारण करशे एवी आशा छे. वळी वांचकोमांथी आ पुस्तक प्रतना स्थापनार्थे भेट वहेंचवानी जे गोठवण करी छे ते धन्यवादरूप अने अनुकरण करवा योग्य छे.

वीर संवत २४५८ } जैनजाति सेवक,
पोष वद ३. } मूळचंद किसनदास कापडीआ

॥ ॐ नमः सिद्धेभ्यः ॥

शीलसुंदरी रास.

अधिकार १ लो.

श्री शांति जीनवर, शांति जीनवर, नमुं ते सार, तिर्थंकर जे सोळमा, वांछीत फळ दातार; शारदास्वामीने वळी स्तवुं, माता बुद्धिदो सार, श्री देवेन्द्रकिर्ति प्रणमीने, श्री धर्मदास भवतार. दोहरा—परम निरंजन मनधरी, शीलतणा गुण जेह, जयकीर्ति कहे हुं वर्णवुं, सुणजो सौ करी नेह, १। शशि विण रजनी सोहे नहि, नदी नीर विण जाण, तेम पुरुष विण नारी सही, नारी शियळ विण जाण, २। शीळ सुंदरी नामे कही, राजा पुत्री सार, लोकीक वाते ते लही, गुण जेना मनोहार, ३। कुंडलपुर नगर भलुं, कुंडल नामे राय, राणी तेने छे घणी, पण एक पटराणी गणाय, ४। चोपाई—तिलकसुंदरी नामे तेह, राजा तणो छे पुरो नेह, रुपे रंभा जीती जेह,

कंथं न आपे क्यारे छेह १ । प्रथम पुत्री जनमी भली, राजा हरख्यो मनमां वळी, पुत्री जोवा आव्यो जसे, दीठुं रूप अनोपम तिसे, २ । तेडया जोशी आव्या बहु, कुटुंब आनंद त्यारे सहु, लगन वरतावो कुंवरि तणुं, खोड न पामे कुळ आपणुं. ३। जोइ लगन धुणावे शीश, जाणे राजा करशे रीश, वात न बोले कोइए कशी, भूपति मनमां शंका वशी. ४। शिश धुणावो तमे शा माट, बोलो जेवो जाणो घाट, जोशी कहे सुणो. भूपाळ, ए कन्या होशे गुणमाळ. ५। पण दुषण एक अंगे वस्युं, तेथी नव कहेवायुं कशुं, सात वार पूरणशे एह, खांपण करम तणी छे तेह. ६। जो ते कारणथी तम डरो, तो कन्या घरथी परहरो, बेटी मोह राजाने नडयो, पटराणी प्रेमे ते जडयो. ७। कर्मे बेटी एकज लही, ते पण खोडेली छे सही, जो राखुं तो अपजश लहुं, मूकुं तो केम ए दुःख सहु. ८। संतोष्या ब्राह्मण ते गया, संजन सहु एकठा थया, वात विमासण सर्वे करे, काहाडो कन्या घरथी खरे ९। भुंडी वस्तु नव राखीए, तेथी कुळ खांपण दाखीए, कुळवंती पण अवगुण घणा, तेथी गुण जाये कुळ तणा. १०। जेम. जश वाधे आमंत्र तणो, तेहवो मार्ग करो ते तणो, शिख सहुनी पामी राय, कन्या तजवा करे उपाय; ११। नर एक तेड्यो मन मानतो; बेटी ते हाथे आपतो; वस्त्र आभुषण

उत्तम दीध; हैयामां अति दुःखज कीध; १२ । पत्र सोनांने लखीउं नाम; शील सुंदरी ए शोभा ठाम, उत्तम कुळनी उत्तम जात, एवा अक्षर कीधा भात; १३ । मूको जइ तेमे दूर देश, रण वगडामां करो प्रवेश, छाया वृक्षनी होय गंभीर; तीहां बाळ ए मूको धीर, १४ । शीख लइने चाल्यो रात, नगर पुंठे थयो परभात, घणी धरती मुकीने गयो, ठाम मनोहर वनमां थयो. १५ । घोर गंभीर छाया शोभंती, कीरण रवीनां जे थोभती; वृक्ष तणी हती वाडज भली, भूमि जोतां मनने गमी १६ । एवुं स्थळ देखी विशाळ, हिर गादीपर मूकी बाळ, आभूषण ते पासे धर्यां, तेज पुंज सघळे परवर्यां १७ । जोइ बाळकने चिंते इसुं, में पापीए कीधुं कशुं, धिक् धिक् जीवित मारुं आज, परवश करतो एवां काज १८ । देवे दीधो कां अवतार, सेवक सरखी काया सार, उलग करता. काळज गम्यो, आवां कामे केम मन रम्यो १९ । दुर्भर पेट न पूरुं थाय, दुःख सहेतां काळज जाय, बाळकने में दीधुं दुःख, मुजने कीहांथी थाशे सुख, २० । बाळक मुज क्षमजे अपराध, तुंने मूकी थयो असाध, क्षमा करी ते पाछो गयो, हैडामांहि दुखीओ थयो; २१ । बाळक मूक्यो ते स्यां हसे, कर्मतणुं फळ अहींआ वसे, माता खोळे पोहडे जेह, तेवी चिंता

न लहे तेह. २२। अंगुठो धावे मन-हळी, शरीर कांति आकाशे मळी, तेडे माता जाणे एह, तेमज खेले आणी नेह, २३। धोळी शैया उपर रमे, आपे पोताने बाळक गमे, अजाणपणे नहि ए डरे, सुख दुःख तेथी नव करे, २४। पुण्य तणुं बळ एनुं घणुं, तेथी दुःख नहि वनतणुं, हवे वात आगळ सांभळो, बाळक बिना हृदये धरो, २५। दोहरा—शीळ सुंदरी सुखे रहे, हसती रमती बाळ; पुंण्यतणुं फळ वर्णवुं, सुणजो बाळ गोपाळ १। श्री वर्धमान नामे भलो, वणजारो एक सार, रतिसेण नारी भली, श्रीधर बेटो सार २। बळद संख्या हुं नव लहुं, लक्ष्मीनो नहि पार, आवी वनमां उतर्यो, परिवारतणो शणगार, ३। चोपाई—भेंस गाय साथे छे बहु, चरवा मूकी वनमां सहु, पुष्पा नामे बीजो वळी, कमळा नारीसुं रही भळी, १। थोडी रिद्धि वेवशा करे, वडो नायक साथे ते फरे, कुमति नामे एहनी गाय, ते चरति बाळकपे जाय, २। कुंवरीना मुख उपर झरे, झरति धारा पडती धरे, दूधे पूरं पेटज भरी, गाय तिहांथी पाछी फरी ३। नित नित गाय जइ एम करंत, दिन एकमां घणीवार झरंत, घरे दूध न दुझे रति, तेथी वणजारी पूछती, ४। कहो गोवाळ ए कारण कशुं, तुजने ए दुःख न वसुं, गायने नहि दूध लगार, तुं ते दोही लेछे

सार. ५। सांभळ माता म्हारी वात, हुं तारो छुं बाळक ख्यात, एहवो केम करुं अन्याय, नीरखी करीने कहीश माय, ६। गाय पूठे बे फेरा फरे, जाति फराति दृष्टि करे, अवसर जोई ते तिहां गई, गोवाळ जुए पासे जई, ७। देखी बाळा पाछो चळ्यो, निज ठाकोरने आवी मळ्यो, कहे में कौतकं दीठुं आज, आवो सरे तमारुं काज, ८। धणी धणीआणी साथे गयां, कुंअरी देखी विस्मयं थयां, घेर लावी ते पाळे भली, चंद्र कळा सम वाधे वळी, ९। प्राण समाणी व्हाली सहु, तेथी रमत रमाडे बहु, बेटी प्रेमे पाळे मात, तेम बहु लावे नेहज तात, १०। सजन सहुनां चितने हरे, ते सहु रमती बाळा करे, वाधे कुंवरी यौवन लहे, रुप कळा तेहनी कोण कहे; ११। अंगुठे निरखता रहे, काम तणो रस रातो वहे, नख तेजे तारा तरजीयां, तेथी आकाशे जइ रह्या, १२। अति राती थइ पगनी तळी, तेथी कांति कमळ खळभळी, पानी पगनी मूके जेम, रातो रंग होय जाणे केम, १३। घमके झांझर घुघर वळी, सूणतां कामि सानज टळी, चंपकंती चांले ते आसि, गज नारि लाजी गइ धसी. १४। जंघा कदली हेम समान, कटि तबनां शुं करे वखाण, संघ जोइने भूलो भमे, पछी मनमां केमे नव गमे. १५।

उदर पोयण पाणा जसुं, हृदय स्थळ ते पासे वसुं, पयोधर ऊंचां धसमसे, अमृत कुंभ शोभाने हसे, १६। ते बेउ उपर शोभे हार, जोतां नरने मारे मार, लंपट नर देखी दुख दहे, शीळवंता बाइ नेह वहे. १७ मुखे चंद्रमा जीत्यो जेह, नाठो गगने हींडे तेह, पुनमथी सुकानो इसो, बीजे दिसे दारा जीसो. १८। मुख अमृते पूरुं रहे, लावण्य लीला अंगे वहे, वाणीए पोषे सहु लोक, दीठे मनना छूटे शोक. १९। अधर प्रवाळि जीते सुरी, जळ मांगे ते रीसे भरी, दांते जीती दाडम कळी, नाके सग दीवानी वळी. २०। मों तेनुं नीचुं मलपतुं, चंद्र समान जाणे झलकतुं, अरधुं रातुं अधरे थयुं, उपर काळुं नेते भयुं. २१। शीळ सुंदरी तिलक डंड धरे, तेणे बांध्यो कामज डरे, वेणी दंड देखी लाजीयो, नाठो नाग पाताळे गयो, २२। नाम कर्म रचीए ए रूप, मदन तणो रस रहेवा कूप, बापे भणावी बाळज वेश, कळा विवेक कर्यो परवेश २३। जग मोह विज्ञानज जेह, आवी वसीया अंगज एह, श्रीधरने दृष्टिए पडी, काया कामि त्यारे नडी २४। कां रंभा के पद्मावती, कां रोहिणी के ए रतिपति, तिलोत्तमाथी अधिकज एह, रूपे लक्ष्मी आवे जेह, २५। कां इन्द्राणी के किन्नरी, के विद्याधरी ए अवतरी, चिंतवता हय लडथड्यो, दुःख भरी जई खाडे पडयो, २६। बोलाव्यो नहि बोले रातें, मातां

आवी रही निरखति, कहे बेटाने बळग्यो भूत, बूडयुं माहारुं घरनुं सुत्र, २७ । न पीए जळ न जमे अन्न, सूनुं देह दीसे ते मन, तात आदि मळ्यो परिवार, मुखे करतो हाहाकार २८। तेडया ज्ञानी जोशी घणा, वादी आव्या विद्यातणा, वैद्य तणो नव लागे पार, मंत्र वादि करे प्रतिकार, २९ । न लहे उंडो कोइ भेद, तेथी सौ पाम्या बहु खेद, हवे उपायज सघळो गयो, ए बेटो साजो न थयो, ३० । सहुए झांखा थईने गया, सगां सर्व निराशज थयां, मित्र संघाते बोल्यो भाख, मुजने शीळ सुंदरीनी आश. ३१। मित्र कहे ए सोहली वात, जई वीनवीआ तातने मात, ते कहे बेटा भोजन करो, ए कन्याने सुखे वरो. ३२ । मळी लहीने उठे तेह, भोजन कीधुं आणी नेह, श्रीवर्धन पुष्पकने कहे, बेटो तफडे बेटी मन रहे. ३३ । परणावो ए सरखी जोड, ए बेहु मांहे नथी खोड, बेटी मारी गुण गोरडी, लक्ष्मी वसवानी ओरडी. ३४ । गुण भरी सोनैया तणी, आपे ते ए कन्या धणी, एणी वाते नायक उचर्यो, मौन रहीने पाछो फर्यो ३५ । नायक मोटुं जोरज करे, श्रीधर बळथी वरवी धरे, बांधी मारी लेशुं अमो, के सुखे परणावो तमो. ३६ । सज्ज थईने मोटो साथ, निज परिवारे ते विख्यात, आव्यो उजयनीनी पास, त्यारे आव्यो नाग्भे सास ३७ ।

अधिकार २ जो.

दोहरो—श्रीधर्मे कटक लेइ धस्यो, मळीओ नगरी पास, ते साथे चाल्युं नहि, तव छूटी ते आश, १ । कपट मोहे पीडीओ, तजी सहु परिवार, जोगी वेशे नीसर्यो, मूढो भमे गमार, २ । धिक् लक्ष्मी ए पापमै, धिक् ए काम असार, ते वश थई नर रडवडे, मूकी निज आचार, ३ । चोपाई—पुष्पक ते तीहां थीर थई रह्यो, शिळ सुंदरी जश लोके लह्यो, शिळतणो शृंगारज वहे, पराभव कोनो ते नवि सहे १ । कामी दरशनथी खलभले, मिट मेलावो तें नवि मळे, हिंडोळे हिंचे ते बाळ, विंज समानी झाक झमाळ, २ । मागुं नर उत्तम सौ करे, लक्ष्मी मागे ते परहरे, लोभी केमे एह विनवी वरे, पण कीहांथी गुणज भरे. ३ । एक जइ घर लक्ष्मी गणे, झाझी देखी मन कणमणे, रतन नारी पण मोंघी घणी, गुण न भराए सोना तणी. ४ । लक्ष्मी ओछी मने रहे, विवाहनी ते वात न कहे, रतनपाळ एक वासे वसंत, निज लक्ष्मी घणी कळवंत ५ । लक्ष्मी तणो नहि तेह छेह, रत्नावळी नारी शुं नेह, जीनवर धर्म सोहे देह, दयातणुं निधानज जेह, ६ । दान देवंता हरखे तेह, पवित्र करे जीनपूजा तेह, रत्नाकर

एक बेटो कह्यो, रतनशी बीजो ते लह्यो. ७। वणज करे ते हीरज तणो, जातजातंनो वाणो घणो, शाशावट उपजे धारी घणा, भात भातनी जाति तणा. ८। रतनशी ते जुदो रले, लक्ष्मी पूरती तेहने मळे, नवां कराव्यां मंदिर माळ, स्वाति वन समा ते रसाळ. ९। राज लीलाए रमतो रेह, शोभा इंद्र समानि तेह, विविध सुखो भोगवे सहु, वाणोतर कमाए बहु. १०। शीळसुंदरी शोभा लही, जोवा आव्यो वेगे सही, ए देखी लक्ष्मी मोह टळ्यो, कन्या रतनं मांहि जइ मळ्यो. ११। लेरे पुष्पक आपुं दाम, इच्छुं मीरा मननुं काम, गुण भरी सोनैया तणी, परणी थाउं एनो धणी. १२। रुडुं कही घेर आव्यो तेह, सोनैया भरे छे जेह, वणजारो भरे मनरळी, वस्तु सघळी वेची वळी, १३। घर मांहे नहि मूक्युं कशुं, शीळसुंदरी शुं ते मन वस्युं, लेई दामने दीधी चंग, रतनशीए परणी मनरंग, १४। लक्ष्मी न रही घरमां कशी, प्रेमे नारी मनमां वसी, कामकरा उठाडया सहु, राखी अंग मलि ते बहु, १५। नारी निरखे हरखे भर्यो, जाणे मारो अरथज सर्यो, नारी साथे रमतो रहे, काम तणो रस पूरो लहे, १६। रूप कलाए रंजी नार, उभी विंज समानी बार, चाले चमकती असि, कंथतणे हैडे जेम वसी, १७।

विणज न देखे वाळा कशुं, शिळसुंदरीने विस्मय वस्युं, सुना दीसे सघळा ठाम, सुनामां शुं कीजे काम, १८ । स्वामीने ते पूछे एम, घरमांहि नथी कशुं केम, कहु कारण तमने कामिनि, सहु वेची आणी भामिनी १९ । तुने पामी मुज मन रुळी, दुःख गयुं माहारुं सहु टळी, तुज नामे हुं जीवज धरुं, जोता हैडुं अमी बहु भरुं, २० । तुने लीधी ते कीधुं काज, हवे मानुंछुं जगनुंराज, तुं मने हैये राखी धरी, तेथी चिंता सहु परहरी, २१ । शीळसुंदरी तव बोली भास, स्वामी पूरो मारी आश, स्वामी तुं मुज मननो प्यास, तुज चरणे में कीधो वास. २२ । छेह न देजो अमने नाथ, में लीधो छे ताहारो साथ, नारी म बोलो वाणी घणी, आण न लोपुं हुं तुज तणी. २३ । नारी कहे संभाळो गेह, जुवो वस्तु होये जेह, हीरतणा जे कूचा हता, नांख्या हता करी अणछता. २४ । काहाडया सघळा शोधी सहु, हवे विचारे नारी बहु, गालीचो कीधो ते तणो, काम करी ते मांहि घणो. २५। उज्जयनीपूरी तिहां करी, वनवाडीसुं रुडी भरी, वाव कुवा नदी नवाण, ठाम ठाम कीधां मंडाण. २६ । राज तणां मंदिर माळीआं, शोभे गोखें रुडां जाळीआं, चोटां चोक रचना[illegible] तान, सर्व कळानो कीधो जाण. २७। हाथी पाळो ने अस्वार, नार्चे

3०२५

नाटकना परिवार, वाघ सिंह अनेक चिंतव्या, जाता वनमांहि तेतेरा. २८ । जे शोभा नगरीमां हती, गालीचामां कीधी छती, घणी रचनाथी पूरो कीध, घणी हाथे वेचवाने दीध. २९। लाख सवा टकानुं मूल, आ गालीचो छे अणमूल, अधिका ओछुं न लहे एह, ए मूल आपशे लेशे तेह ३० । राजा भेटनी रक्षाकरो, बीजे ठामे जइ ए धरो, धनवंत भोगी होशे जेह, लेशे नारीशुं जेह नेह, ३१ । जो राजाने होशे जाण, तो सही तुमने दुःखनी खाण, लेशे मुजने राजा हरी, त्यारे हुं वाराथी टळी, ३२ । मुज करतां जो होशे नार, तो न जाउं राज द्वार, जइ देखाडे सारुं गाम, लोक जुए सहु मुकी काम, ३३ । तेने रुपे मोही रहंत, भूख तरस पण नहि लागंत, मळे टोळां नवी लाभे पार, छोडी घरनां हाट व्यापार, ३४। लेवाने मन करता घणा, दाम कह्या त्यां तेह तणा, सांभळी नव बोले तीहां कोय, टगमग मांहो मांहे जोय, ३५ । दोहरा—ठाम ठाम देखाडतो, जोवा लोक मळंत, लक्ष्मी आपी नव शके, सौ पाछाज वळंत १ । नित्य एम देखाडतो, स्वप्ने संभरे लोक, दाम दियंता दोहला, तेथी वहे मन शोक, २। सुत गइ राजा भणी, तेडावे ते राय, धुजतो तिहां आवीओ, पाछा पडता पाय, ३ । चोपाई—पडता पाछां मांडे

पाय, तोये ते तिहां चाल्यो जाय, व्रिसेन आव्यो तव राय, जोई चादरने विस्मय थाय, १। चमक्यो राजा नीरखी तेह, कारीगर कोण होशे एह, कोणे कीधो ए मुज कहो, ज्ञ लागे ते मूलज ग्रहो, २। रतनशी मन चिंतवे एम, संकळ अव्युं करीए केम, जूठुं बोल्यानो नहि लाग, जे सरज्युं होशे ते भाग, ३। धरथी मांडी कीधी वात, सूणी राजा हरख्यो बहु भात, मांग्या दीधा तेणे दाम, वाणिग्गे माने सीध्युं काम, ४। हरखे दाम लई आव्यो वळी, नारी देखीने खळभळी, नाथ कीहां वेच्यो ए आज, कहुं में दीधो ए राज ५। स्वामी हवे गयो उपाय, मने ते लेशे निश्चे राय, तुंने मंदीर मांहे धरी, तो केम लेशे राजा हरी, ६। कां ए संशय मनमां धरो, धर्म जिनेश्वरनो सही करो, में तुजने सोंप्या छे प्राण, तुज वियोगे जाशे ते जाण, वीरसेनराय तेजवंत, विवेकी मननो ते बळवंत, सपरी नारी केवी हशे, एनी कलाए मुज मन वसे. ८। ए पाखे जीव्युं नहि जाय, भोजन पाणी विषज थाय, उठी जाउं तेहने गेह, जोइ आणुं तेडी नेह. ९। काम अगन बाळे मुज काय, ते पाखे में रही न शकाय, चिंता पडीओ राजा असो, जाणे ज्ञो रंग हैये धस्यो. १०। राते उठयो भसतो फरे, सेवा राणी सौ परिहरे,

कैम जाउं हुं एनी पास, जेथी मारी फळे आश. ११। राणी पूछें कां आम करो, शा माटे आ फेरा फरो, राजा वाणी बोले चंग, जुओ देखाडुं हुं ते रंग. १२। शिळसुंदरीए कीधुं स्नेह, गुण संभारुं चित्ते तेह, जीवुं जो हुं तेने मळुं, नहिं तो आयु मारुं टळुं. १३। समजावी राते राखीओ, वाहाणें मंत्रीने भाखीओ, मंत्री कहे राजाए कशुं, कुळमां खांपण आवे थशुं. १४। घणुं कहुं नहि जाये दुःख, जो इच्छो तमे मुजनुं सुख, जेम तेम करीने मेलो तेह, नहितो माहारो होशे छेह. १५। परधाने चिंता जब कीध, करवुं राजानुं शी रीत, राजा मुजवाणी सांभळो, जेथी न पडे को आमळो, १६। प्रधान पद ए धणी दीजीए, पछी वांछ्युं मन कीजीये, घणे मानथी आणो शाह, माने राजा करे उचाट, १७। राजा कहे तुं व्हालो घणुं, कामवंतु करो मुजतणुं, राज मोहोटुं छे मुजपास, पण तुज दीठे मुज सुख आश, १८। वस्त्र आभूषण आप्यां बहु, घोडा चाकर आयुध सहु, ते लेई घेर आव्यो चंग, देखी नारी पामी भंग. १९। कंथ उचाट करे तुं कस्यो. भ्रम मुजने ए पूरो वस्यो, नारी भय न आणो तमे, राजाए घणुं मान्यो मने. २०। कहे नारी ए खोटुं मीन, मोहे गई राजानी सान,

उपाय तो मांड्यो ए आज, लेशे मुजने करशे काज. २१। श्रेष्टि चिंता मन नव करे, राजा तेनुं मान बहु धरे, एम करतां कंईक दीन गया, रतनशी परधानज थया. २२। राजा रिद्धी एह हाथे दीध, जुदाइ तो सौ दूरज कीध. जुनो मंत्री ते अलगो रहे, कपटि मति स्वामीने कहे. २३। मंत्री शाह प्रति बोले राय, तुम घर प्रति मुज भोजन थाय, सूणी श्रेष्टि मन विलखो थयो, ठीक करीने निज घर गयो. २४। नारी पासे कही ते वात, वज्र समो मन लागो घात, स्वामी धैर्य हैयामां धरो, लेशे मुजने राजा खरो. २५। आदरसुं आणो नोतरी, जमाडुं हुं रुडुं करी, जे सरज्युं होशे ते थशे, कर्म उदय आव्युं केम खसे २६। रांध्यां अन्न न लाभे पार, मेवा कीधा स्वाद सार. संख्या कोण सुखडानी कहे, शिलसुंदरी आलाए लहे. २७। वेश शोळ बुद्धिथी करी, शिळ आभूषण सुधुं धरी, जीनवरनुं अभ्यंतर नाम, बाह्यज कीधुं एहनुं काम. २८। आयु तूटयुं माहारुं खरुं, तोही राजा आदर करुं, ए मने राजा सरखा सही, शिळ न खंडुं धर्मज लही. २९। जमवा राजा आणो गेह, दीठों मंदिर पाम्यो नेह, जुगते जमवा बेठो राय, शीलसुंदरीनी जोइ काय. ३०। वेश करे फरी फरीने नवो,

राजाने मन अचरज हवो, भोजन भाणे पीरस्युं रहे, शील सुंदरीनो भेदज सहे ३१। लाज थतां बोले नहि कशुं, ए रूप रस गुण हैये वस्युं, जेम डंस करे सर्पीणी, तेम एणे मुज काया हणी. ३२। रमझम करती आवे जेम, राजा मन विह्वल बने तेम, समीपने फरी जोतो रती, विज समी हैडे झलकती. ३३। माहरुं जीव्युं फोकट गयुं, सहु सूनुं ए पारखे थयुं, भोजन रुचि राजानी गई, मति नारी लेवानी थई. ३४। जेम तेम करीने उठ्यो भूपाळ, पान फोफल दीधांज रसाळ, श्रेष्ठीने मानी घेर गयो, नारी विण ते सूनो थयो. ३५।

अधिकार ३ जो.

दोहरा—उचाटयो अंगे घणुं, केम लेवाशे एह, जूनो मंत्री तेडीने, उपाय मांग्यो तेह १। मंत्री कहे राजा सूणो, रतन मंगावो सार, मुज आदि तेडी सहु, कहेजो काम अपार २। द्विपे को जाशे नहि, एने कहेजो चंग, जाशे लेवा कारणे, त्यारे करजो संग, ३। चोपाई—एक दिवस राजा एम कहे, मंत्री सौथी विचारज लहे, सहुने पूछे राजा एम, रतन जोइए करवुं केम. १। बेठा सहू पण बोले नहि, राजा वारंवारज कही,

जुनो कहे रतनशी एह, परीक्षा जाणे सघळी तेह २ । रुडुं रुडुं राजा कहे, शिख दीधी नवाणे तेह, द्रव्य आदि लई परीवार, चाल्यो वेगे लेवा सार. ३ । वारु कहीने मूहूरत लीध, आवीने घेर वातज कीध, नारी निश्चे मन्त्र करो, आशा मारी ए परिहरो. ४ । मुज करतां जो होशे नाथ, जीव में दीधो तुजने हाथ, शीळ न लोपुं माहारुं अंश, अजवाळुं हुं ताहरो वंश. ५ । खंड खंड जो खंडे काय, शील न छांडु मुकुं काय, स्वामी सांभळ माहारी वाण, आगळ सुख तमने सुजाण ६ । छ महिनामां पाछा फरी, जरुर मळजो मने मन धरी, तम आशाए राखुं प्राण, तुं छे माहरा मननो जाण ७ । तुजने चलवी लेशे राय, हुं सेवुं जीनवरना पाय, एक धरमनो मुज आधार, बीजो तुं छे सुखदातार ८ । आवे तो आशाथी रहुं, ना कहे तो कायां दहुं, नारी कां कहोछो एम, माहारुं जीव्युं तुजविण केम. ९ । तुं जीवे हुं जीवज धरुं, तुज पाखे हुं जीव परहरुं, शीख कहो जे नारी भली, ते ताहारी करुं वली वली. १० । आपी मति ने चाल्यो तेह, जीव रह्यो प्रियाने नेह, राजाए दीधी तव शीख, मनमां जाणे मांगी भीख. ११ । दुःखे भरीओ वेगे जाय, हरखे भूप भराणो काय, मध्य रात्रे

आव्यो महीपाळ, लइ पालखी झाकझमाळ. १२। शीळसुंदरी ते अवसर लही, वेगे आवी आगळ रही, बोले राजा जे कहो काम, जपुंतो ताहारुं रुडुं नाम. १३। राजा कहे पूरो मुज आश, हुं निज थयो तमारो दास, वळतुं कहे शुं बोलो भाख, सेवा करती बेसुं पास. १४। हरखे राजा बोले भली, तुं पटराणी वांछी मळी, राजरिद्ध भंडारज वळी, दीधुं में तुज सुखमां फळी १५। पालखीए बेसो गुणमाळ, सुखथी होशे क्षणमां काळ, हा ना कहेतां नावे मेळ, बेठी धरमे करती गेल. १६। बुद्धिए विघ्न जो टले, रतनशी माटी मुजने मले, उपायथी हुं मूकुं एह, लेई स्वामी ठारुं देह. १७। एम करतां जो न मळे तेह, तो मूकुं हुं जीवनो नेह, एमज चिंतवती ए नार, बीजो न वांछेज लगार. १८। राजाए आणी मालीए, रतन मोती जड्यां जाळीए, एहनुं हैयुं सूनुं थयुं, जाणे जीव्युं दूरे गयुं, १९। स्वर्ग समाने रिद्धि भर्यो, तोये मरवाने जीवज कर्यो, समजाव्यो जो समजे राय, नहितो आयु अंगुठे थाय. २०। वीरसेन जव आघो धस्यो, शिलसुंदरीने ते हस्यो, भोळा थया शुंरे भूपाळ, आजज शुं मांडो ए आळ, २१। तुज उपर हुं मोहे जडी, न रहुं तुज पाखे एक घडी, छ मास गयां केडे सही, सुख सेवुं हुं तुं मन लही. २२। ए

माळीए न सेवुं भोग, निपजावो नवो मुज योग, जेम हुं कहुं तेम जो करो, त्रो हुं जाणुं नवी तमे फरो २३। तारे नहि नारीनो प्यार, मन मनावी जो हुं सार, त्यारे केम हुं काहाडुं काळ, ग्रसेडुं दुर्जन दे मुज आळ, २४। ते माटे कह्युं मुज धरो, जो मुज शुं पुरो नेह धरो, वाचा दिधी नारी हाथ, जीवुं तो नहि छोडुं साथ. २५। स्वामी हास्य विनोदे रहो, महेल थतां सुधी दुःख सहो, मुज विना सेवो सहुनार, मागुं छ मासनी तक सार. २६। कहुं कहीने मांडयो गेह, राजाए कराव्यो तेह रतने हीरे ते घर भर्यो, राजाए वहाल आणी धर्यो. २७। छानो आव्यो एनो धणी, सूनो घर चिंता थई घणी, मंत्रीथी लही नारी हरी, तेथी छाती दुःखे भरी. २८। विरह वेदना लागी जीसे, मूर्छा पामी पडीओ तीसे, मोहे पीडयो न कहे कशुं, मन नारीनी पासे वस्युं. २९। मूर्छा वळतां हांफतो फरे, धर्म नारी ते मनमां धरे, शिळसुंदरी जुए ते वाट, अंगे बाह्य जे पहेर्या घाट. ३०। कवल पूराई राजा तणी, ना आव्या मारा मनना धणी. गोखे आवी निरखे रही, रतनशी दीठो त्यां सही. ३१। दृष्टे दृष्ट मळ्यो दोय जणां, दुख गयां त्यारे मन तणां, संयोग मळीओ माने एम, पण आ दूखथी छूटीए केम. ३२। नेत्र पल्लव मांहोमांहे

करे, कामे मनडां पूरां भरे, करपल्लवथी तेडे धणी, बुद्धे, रहीछुं हुं तम तणी. ३३ । अरधी राते आवो वळी, नहासी जाशुं जोडी मली, अवधी करी छे राजा साथ, पूरो काल ते थासे नाथ, ३४ । पाछो शिखवी वाळ्यो नाथ, जावानो बहु करे उचाट, राजा आवी हसतां कहे, हवे एक दिन आडो रहे, ३५ । रखे राते तुम आवो आज, जीन पूजानुं माहारे काज, एकली राते समज करुं, पछी हुं तुज पासे धरुं. ३६ । दोहरा–रूडुं कही राजा गयो, शिळ सुंदरी करे काम, हीरा रतनमयी उरडी, चारे भरीआ ताम, १ । वस्त्राभूषण आयुध वळी, सामग्री भली कीध, वायु वेगी बे घोडला, जवाने सज कीध, २ । मध्य रात ते नीसरी, आवी शंकित ठाम, धणी नहि पण चोर हतो, राते न लीधुं नाम, ३ । चोपाइ–धणी जाणी उठाडयो तेह, संज्ञा करी बहु धरी नेह, जाणे वांछा महारी सिद्ध, मन मान्युं में कामज कीध. १ । कपटी घोडे चढीओ हळी, हरखे लक्ष्मी नारी मळी, नारी जाणे वांछा फळी, अंधारी राते नीकळी. २ । आगळ जेम जेम चाली बाळ, विकलपणे करंती झाळ, दूर गया तवे उग्यो भाण, दीठयो तेने पड्युं भंगाण. ३ । कोण मळीआ तम कहो आज, जेथी थाये माहारुं काज. प्रिया वाणी मुज

सांभळो, हवे न राखुं मन आमळो. ४ । चोरी करतो हिंडुं सदा, तुज सरखी नहि पाम्यो कदां, म्हारी वांछा वृक्षज फळ्यो, धर्मे संगोग ताहारो मळयो. ५ । शीळसुंदरी विमासे एम, अणधार्यो ए आव्यो केम, खोटी प्रीते एहज मळयो, बुद्धिए मूकी नीकळ्यो. ६ । पण ते आगळ एवुं कहे, तुं हवे मुज पासे रहे. लक्ष्मी रुडी विलसे एह, तुजसुं आव्यो मुजने नेह. ७ । चोर कहे तुं तूटी आज, स्वर्गतणुं में पाम्युं राज, आज्ञा तारी माथे वहुं, जेम तुं राखे तेम हुं रहुं. ८ । वारुं कहीने चाल्या जेम, दूर नगर एक आव्युं तेम, सरोवर पासे आवी रहे, सोनया दइ एमपछी कहे. ९ । नगरमांहे ए वेचीवळी, जमण सामग्री लावो भली, लेवाने ते जाये धस्यो, उपाय नारीने मन वस्यो. १० । पुरुष वेश लीधो तव सार, शोभंतो हवे अस्वार, धूर्त ठगीने चाली नार, न जोवे पूंठ जरा लगार, ११ । झलके अंगो अंगे एम, रतनो अंगे सोहे जेम, आयुध बांध्यां दीसे बहु, तेज सुरजनुं दीसे सहु. १२ । ए देखी सौ लोकज डरे, वनचर मोटा नाठा फरे, वायु वेगे चलता तूरी, रुंधी राखे न रहे धरी . १३ । रात दिवस न थोभे रती, भय न आणे केहनो सती, एक नगरमां नीसरी रुडी, पीडाए ते भूखी थई. १४ ।

कंदोई हाटे रही तेह, घोडा राख्या न रहे जेह, एक चढी एक हाथे धर्यो, मिठाइ लेवा कर आगळ कर्यो. १५ । तेह नगरतणो जे राय, वसुपाल नामे कहेवाय, मालीए बेठो जोवे फरी, पटराणीने पासे धरी, १६ । शिलसुंदरी पर दृष्टि थई, ए पुरुष नहि जोउं जई, सहज नारी एज जणाय, करडी दृष्टिथी परखाय, १७ । नेत्र जोयां राजाए कली, नारी होये निश्चे वळी, पुरुष वेशे जाये छे छळी, साही आणो वेगे मळी. १८ । सज्ज थईने जेवो धस्यो, रतन नारीने मोहे कस्यो, राजा उठयो चमकी एह, लेवा आण्यो जाणे तेह. १९ । सुखडी लेईने ते गइ, दोडी घोडापर सज थई, राजा धसमसतो धावंत, वांछे ते दूरे जावंत, २० । सबळे घोडे धाई मळयो, आडो फरीने आगळ वळयो, उभां रहो न जाओ धसी, वाणी सूणीने वळतुं हसी. २१ । मोटापण न समजो कशुं, एहवुं बोले आवे हसुं, उभां रहो.ए भाषा कइ, खोटी वाणी ताहारी थई. २२ । शिळसुंदरी कहे राजा अमे, शुं आव्या छो धसीने तमे, काम होये ते कहेजो आज, योग्य हशे तो सरशे काज. २३ । भूप कहे सूणो अम वाण, तमे जणाओ चतुर सुजाण, तुं नर नहि में गुणें लही, रतन नारी में निश्चे सही २४ । मूकुं नहि म करशो

शोर, नहि छुटो काशुं करतां जोर, मागीने आया संचरो, दया तजीने एम आचरो. २५ । कां मारो के मरशुं अमे, जो नाशीने जाशो तमे, नारी मनमां विचारे घणुं, संकट आव्युं ए दुःख तणुं, २६ । राजा मारे के साहि मरे, त्यारे अर्थ कोइ नव सरे, ओळखवी मने हवे केम करुं, देव निरंजन मनमां धरुं, २७ । शिळ न लोपुं काहाडुं प्राण, रतनशीनी मानुं आण, हवडां वंची राखुं राय, अवसर आवे वांछुं थाय, २८। कहे जो तमे परखी खरी, तो हुं ताहारे मोहेभरी, माहारी आशा ए जो करो, तो चिंता बीजी परहरो, २९ । सहु मूकीने सरखे रळी, मन मानी तुं मुजने मळी, चिंतानुं महारुं नाहि काम, ज्यां कहीए त्यां जइए ठाम, ३० । रुडुं कहीने चाल्या तेह, राजा हरख्यो आणी नेह, रंग देखाडे खोटा घणा, प्राण विंधाए राजा तणा, ३१ । तूटो बोले एहवी वाण, तुं मारा हैयानी जाण, भलां माग वर आपुं नार, रखे आणो कोइ विचार, ३२ । नारी कहे मुज पासे रहो, संयोग चिंत्यों माहारो लहो, संतोषीने चाल्या चंग, तजवो वांछे एनो संग, ३३ । देश देशांतर मूक्या बहु, कोइ देशमां मन नहि रह्युं; भलुं नगर एक आव्युं एम, वाडीमां उतरी क्षण तेम, ३४ । आदी उतरी आपे सार, सोनैयो दीधो मनोहार, पगपाळी थई राजा जाय, भोजननी वेळा तव थाय. ३५ ।

अधिकार ४ थो.

दोहरा—राजानो घोडो लई, नारी निर्मल काय, वेगे त्यांथी ते गई, हैये ठंडी थाय, १ । वे घोडा हाथे धरी, एके वेठी तेह, धरतीने कंपावती, धर्म उपर छे नेह. २ । रतनशी संभारती, विषम मारग जाय, कर्म लई ज्यां जाय त्यां, रहेवुं निश्चे ठाय, ३ । चित्ते रडवडती वळी, भृष्ट थई हुं एह, स्थिर थईने क्यां रहुं, जेम थाये दुःख छेह. ४ । कर्मे कंथ मळ्यो नहि, फोकट जाये काळ, शल्य थयुं मुजने घणुं, संभारे नहि रसाळ, ५ । चोपाई—काशी देशे आवी रळी, नगरी रुडी पासे मळी, वाणारसीनी वाडी भली, त्यांहां उतरी ते एकली. ६ । अशोक वृक्ष एक वारु मळ्यो, दीसे उंचो रुडो फल्यो, गंभीर छाया ठंडी घणी, बेठी संभरे चित्तमां घणी, २ । तुरंग बांध्या हाथे धरी, सूती उंघे पूरी भरी, घणां दिवसनी थाकी हती, सूरज तेजे जीती सती. ३ । शंका मूकी निद्रा कीध, धर्म तणुं फळ देखो सिद्ध, सुरसेन ए नगरी राय, सैन तणी संख्या नवी थाय. ४ । लक्ष्मी नारीनो नहि पार, हाथी रथ अने

अश्वार, पुत्र विना मरी ते गये, देश हतो ते सूनो थयो. ५ । गोत्री सघळा झगडो करे, मांहो मांहे वैरज धरे. प्रधाने विचार्युं एम, खरूं लाग्युं सर्वेने तेम. ६ । हथिणी शणगारी भली एक, भूप सहुना मनमां वसी नेक, कळश पूरीने सूंढे लह्यो, जेने ढोळे ते भूप कह्यो. ७ । गोत्री सहु ए बोले रह्या, बीजा राजा अलगा लह्या. बाजु बंधे वळग्या घणा, शूरा शोभे नाहि. दामणा, ८ । कुंतारी चलावी तेह, महालंती आवे छे जेह, डाबुं जमणुं जोती फरे, भाग्य विना सहु परहरे, ९ । नगर मूकी वाडीमां गइ, तव घोडाथी संज्ञा थइ, पुरुष वेश ते बेठी थाय, झगमगती ते दीसे काय, १० । हथणी आवी न वीए तेह, अभिषेक माथे कीधो एह, उपाडीने माथे धरे, सघळा जोइ ते प्रेमज धरे. ११ । जय जय वाणी मुखे भणी, तुं थयो काशि देशनो धणी, इंद्र समानो छे उप अंग, पुण्ये पामे एहवो संग. १२ । तुरंगोने राख्या घरी, एहवा बीजा नहिको तुरि, छत्र धर्युं दीपे जेम भाण, वैरी वर्ग पडयुं भंगाण. १३ । चमर दुले ते परे ढळे, नगर नारी जोवाने मळे, कटक तणी संख्या कोण लहे, वाजां तणो मान कोण लहे. १४ । शिळसुंदरी तव बोले भाख, कानो हुं नवे

करुं विश्वास, वस्त्राभूषण अंगे एह, उतारुं नहिं हमणां तेह. १५। रुडुं रुडुं सहु जन कहे, कोई तेनो भेद न लहे, सिंहासन बेसाडयो राय, थापीने वंद्या ते पाय. १६। करडी मीठी नजरे हसे, क्षती सौना मनमां वसे, राजा दुर्घट दीसे खरो, मस्तक सर्वे आगळ धरो. १७। रुठयो काळ समो जो एह, तो आपणने करशे छेह, जेम ए राखे तेम सहु रहो, तो एथी सघळुं सुख लहो. १८। परधान सहु आव्या मळी, भेट मूकी मळे मन रळी. राजाए पूछया परधान, कह्यो तेहनो सघळो मान, १९। जेने जेवो छे अधिकार, तेने तेवो आप्यो सार, घोडा रुडे ठामे धरो, रखवाळा साचववा करो, २०। नवां कीधां मंदिर माळीआं, स्वर्ग समां दीसे जाळीआं, सामग्री तेह मांहेधरी, एकली रहे ए सुखे करी, २१। श्रीजीन पूजा भावे करे, पुण्य तणो भंडारज भरे, पुरुष वेशे पाळे राज, वाधी सघळे रुडी लाज २२। सीमा मोडे उपर चढे, एहवा साथे रोसज वढे, वेरी बांधी आण्या घणा, मूके तेह करी आपणा, २३। आण्या ते भये धुजता, छूटवा बहु विनती करता, मान मूकीने आवी मळे, ते संकटमांथी नीकळे. २४। आण मनावी सघळे फरे, आव्या कंटकने वश करे, निष्कंटक कीधो निजराज, जोजो नारीनो ए काज, २५।

हवे उपाय हुं शुं करुं, कंथ विना केने उधरुं, कन्या इछे मुजने घणी, हुं नारी न मळ्यो धणी. २३ । मोटा राजा आज्ञा करे, सुंदर कन्या आगळ धरे, सात कन्यानो विवाह कीध, रहेवा मंदीर जूदां दीध २७ । आपी लक्ष्मी रुडां गाम, सातेनां जूदां छे ठाम, वात करे संतोषे घणी, संगत न करे नारी तणी. २८ । शिळ अवधी महारी रहो, त्यां लगे दृष्टि सुख लहो. सरजीतनो छे आ संजोग, मळशे मुजने रुडो भोग. २९ । एम नारीशुं प्रेमज वहे, आप राखी ते को नवी लहे, बुद्धि मंडावुं जीनगेह, कारीगर तेडावे तेह ३० । लक्ष्मी मांगे आपे शुद्ध, करावे ते आणी बुद्ध, इच्छाए कराव्युं एम, भव्य प्राणीने चिंतवे तेम. ३१ । दानशाळा मंडावी घणी, वस्तु पूरी भोजन तणी, जे जे दरशन आवे वळी, मांगे जे ते आपे भली. ३२ । प्रसादे कीधो त्यां जंग, दान देवाये त्यां ते चंग, कारीगर सरवे मळी कहे, कोण कळा कहो पूरी लहे. ३३ । खोळंता एकज नीकळ्यो, कळा विवेके रुडो मळयो, राजाए पंसे राखीओ मन चिंतवे ते सुभाषियो. ३४ । राते मंदीरमां तेडीओ, दाम ते आगळ रेडीओ, कुळदेवी छे महारी एक, आराधन मांडु छुं तेह. ३५ ।

दोहरा—एक एक देवी आवशे, जुजवे बाणे सार, भय रखे, मनमां धरे, पांचे ते मनोहार, १ । रूप जोवे देवी तणां, आवी तारे पास, अधघडी उभी रहे, ते पूरे मज आश. २ । निरीक्षा पगथी तुं करे, रूप जेवुं होय तेह, तेवुं तुं मनमां धरी, रखे न भूले तेह. ३ ।

चोपाई—झाक झमाळे जोवे जेम, हैये वसे रूपज तेम, राजापर ते बोले हसी, वात कहो एने मन वसी. १ । एक दृष्टिए जोई तेह, चूकुं नहि हुं आशा तेह, रुडुं कहीने राजा गयो, वणजारी वेशे ते थयो. २ । रमजम करती आवी जहां, दीठंता चित चमक्युं त्यां, राजा वाणी समरी तदा, रूप जोयुं नहि भूले कदा. ३ । रतनशी घेर जेवी हती, ए हवे रुपे आवी सती, रूप देखाडी पाछी वळी, कारीगरे ते निरखी वळी. ४ । राणी रूपे राजा पास, दीठे कामी बने विनाश, विंज समाणी दाखी गई, पूरुं जोई ते थीर थई. ५ । चोरे जेवुं जोयुं रुप, कीधुं तेवुं आपस रूप, कारीगरने दृष्टि करी, आवी ठामे पाछी फरी. ६ । वाटे भूपे निरख्युं जेसुं, आण्युं पाछुं तेवुं वस्युं, पांचे वारे पांचे कस्या, दीठा तेवा चित्ते वस्या, ७ । राजा तेथे थइ आवीओ, जम सरखो दीठे भावीओ, कहे पूतलीओ दीठे करो, वेगे महारुं वांछ्युं

सरो, ८ । देखो हुं करुं जे काम, आप्यो रहेवा रुडो ठाम, मंदिर मांहे राख्यो तेह, पासे रही करावे जेह. ९ । हाथे राजा एहवां घडे, कारीगर ते पाछो पडे, कळा देखी राजाने करे, ए आगळ मारुं शुं सरे. १० । दीन केटलाके पूरा कर्या, आणी चैतालये ते धर्या, नर पांचेरां तेहवां रुप, पासे रही करावे भूप, ११ । जेने रुपे नारी खरी, ते ते आणी पासे धरी, जोतां जननां चोरे चित्त, भूपे दीठुं पाछुं वीत. १२ । परीवारे साथे राखीओ, कामथी छूटो पाडीओ, प्रेमे ते राख्यो एम करी, मोहे तूटे नांछा सरी. १३ । चाकर मुक्या रक्षा करे, आवे सौ ते जोता फरे, जे को रुपे मोही रहे, तेनी आंखे आंसु वहे १४ । मूर्छाये पडे को जेह, मुजने आवी कहीए तेह, ते आणीने बंधे धरो; सुखेथी तेहने संघरो, १५ । शीळसुंदरी चिंताज धरंत, श्रीजीन स्वामी धर्म करंत, वाट जोवे रतनशी तणी, क्यारे मळशे महारो धणी १६ । एम करंता ए तहां रहे, शिळ संजयम ए संधुं वहे, पेला योगे पांचे थयां, फरतां ते काशी आवीआ, १७ । वणजारा आंदे जे कह्या, ते जेम आव्या. तेम रह्या, वणारसीनी शोभा सूणी, संभारी नारी मन तणी १८ । जे जे आव्या ते ते नडया, पूतळीओ जोतां

ते रडया, आप रुपनी नारी तेह, हाथें पाम्या अंगे नेह, १९।
विरह वियोगे बाला घणुं, मन सूनुं थयुं ते तणुं, मूर्छाए
भूमि ते पडया, जाणे धरती साथे जडयो, २०। राजाने
ते कीधुं जाण, लावो बोले एहवी वाण, भोजन पाणी
पूरी राय, घाल्या तेने जुजवे ठाम, २१। दीन केटले
मेल्या ते चार, न आव्यो परण्यो भरथार, शोधतो
रतनशी फरे, श्रीजीननुं आराधन करे, २२। भूख तरस
तेने नव कशी, निज नारी हैयामां वसी, नारी
नारी जंपे रंग, न गमे बीजो केनो संग २३। रुडुं भूडुं जे
व्हे एह, वांछे जाणे मूकुं देह, भमतो भमतो वणारसीमांय,
यात्रा करुं पवित्रज काय. २४। आव्यो देहरे भाव गयो,
दृष्टि दीठे हरखज थयो, भावे वंदी जोवे चित्र, अणदीठुं
देखाए विचित्र. २५। शिळसुंदरी शुं सेव्या भोग, तेहवो
दीठो ते संजोग, मनमां जाणे हुं ते मळ्यो, वीरह वुझो
माहरो टळ्यो २६। हरखे शुद्धि गइ नीकळी, जाणे सखुद्धुं
ते मळी, उभाथी ते धरती ढळ्यो, देहथकी ते कामी
नीकळयो, २७। चेष्टा करतो ए नवी टळे, स्त्री जाणी धरती
शुं मळे, न फरे एहवो साही दीध, जइ राजाने दृष्टिज
कीध. २८। जोगी वेशे दूर्बळ देह, विरहे बाळी मुकी एह,

नारी नीरखे हरखे घणुं, दरशन मळीउं स्वामी तणुं, अंगे नारी फूली खसी अंगे तूटी तडतड कसी. २९ । उतारे उतारी चंग, स्नान कराव्युं त्रिविध रंग. ३० । भोजन आपे करती नेह, जमाडे जुगते करी तेह, राजा कहे जेम तेम कां फरो, अहींआं रहीने धर्मज करो. ३१ । नित नित अदकुं माने राय, रूपे हतो तेहवो थाय, वधाव्यो जुगते ते धणी, लाज वधारी, सघळे घणी ३२ । चार योगी तेडी पूछीआ, कोण कारणथी एवा थया, तेणे वात वर्तती कही, रतनशी सांभळतो सही ३३ । राजा कहे शिळ चूकी तेह, ते न चूकी बोल्या एह, तो कां तेहनी वांछा करो, लाज राखीने पाछा फरो, ३४ । वस्त्राभूषण लक्ष्मी बहु, आपी घरे चलाव्या सहु, रतनशी कीयो आदरो, देश सहु एने वश्यज करो, ३५ ।

अधिकार ५ मो.

दोहरा–मंदिर मांहे राखीने, सरखो कीधो राज, आण मनावी एहनी, कापे वेरी काय, १ । शिळसुंदरी सहु मेळीने. कहे करो एह सेव, सगो एह मुज राजीओ, पूजो

जाणि देव, २ । रुडुं रुडुं राहु कहे, पाटे थापे चंग, पर ताप तपे घणुं, पण नहि मनमां रंग. ३ । नारी न मली शुं करूं, उचाटयो. रहे अंग, भोजन करतो झुरतो, प्रिया प्रिया कहंत.. ४ ।

चोपाई—सात नारी वांछे घणो भोग, पणं नहि राजानो को जोग, वाहाणे वाहाणे आवे पास, दृष्टि दीठे पोहोंचे आश १ । नारी चिंत्ते बहु दीन गया, राजा करमे दूरे थया, वरस केटलानी वंधी एह, गयां केटलां ने केटलां छेह. २ । शीळसुंदरी विमासे एम, हवे सेवुं सुख मनमां जेम, राज धणीने हाथे थयुं, दुःख माहारुं ए दूर गयुं. ३ । नारी पाखे नावे रति, प्रजा पाळे ते भूपति, अन्नदान करावे घणुं, सुख माने रतनशी तणुं. ४ । महिना छ महिना ते रही, रुडां भूंडा जोयां सही. एक छत्र देखीने राज, हवे सिध्युं मारुं काज. ५ । एक मंदिर मांहि ते रहे, राय रतनशी भेद न लहे, नारी कहे तमे चिंता केशी, राज रिद्धि तम हाथे वसी, ६ । आण तमारी सघळे करी, राजा सौ वश आप्या करी, जे चिंता ते मुजने कहो, ते हुं टाळुं सुखज लहो, ७ । रतनशी तव बोले भाख, तुमथी सिध्युं सघळुं काज,

तमेज मुजने राजा कर्यो, तुमथीज आ जश वीस्तर्यो, मुजने नारी तणो वियोग, तेथी सूणो ए संयोग, भूख नहि ए मुजने रती, दीसे हैये उभी सती, ९ । गुण संभारुं जेम जेम तेह, तेम तेम साले अंगे नेह, अमृतवाणी छे मूखे जेह, ते रस पीतां नावेछेह, १० । प्राण गया नहि नारी साथ, सूनुं ते पाखे नर नाथ, भोंय हाथ पडया छे हाय, ते पाखे शी आ मुज काय, ११ । वरस घणां ए शोके थयां, सुख ते नारी साथे गयां, तें मोटो कीधो भूपाळ, पण साले नारीनुं साल १२ । खरेखरी ए वातज कही, ते पासुं तो जीवुं सही, मूको जो मुजने भूपाळ, तो शोधुं हुं ते गुणमाळ. १३ । तब हसीने बोले तेह, कपट जोइए केहवो एह, नारी ते शुं समरो घणुं, मन खोटुं ते नारी तणुं. १४ । जे तमने मूकीने गइ, शोध कांइ तेणीथी नव थइ, शीळे केम रहे नारी राय, जे तमने नांखीने जाय १५ । कां मुइ के वांछे रंग, नकी तेनां जुदा ढंग, कन्या परणो राजा तणी, हुं परणावुं तमने घणी १६ । ते नारी सुखे लो तमे, जेथी सुख पामीए अमे, वळतुं बोले एवी वाण, मारे ते जाणो सुख खाण १७ । जो ते नारी मुजने मळे, तो सौ सुखनी वाडी फळे, शीळ न लोपे तेह लगार, धर्मे मोही तेह अपार. १८ । सर्वे

कळानी छे ते जोण, माहारे अर्थे राखे प्राण, मुजने जोती ज्यां त्यां हशे, मने तमे अहीं राख्यो कशे, १९ । वळती कहे चिंता मं करो, पामी एवुं मनमां धरो, रुडुं तमथी सीझे काज, हुं तमारुं पाळुं राज २० । जूजवा थइ ते सूता जेम, शिळ सुंदरीए विचार्युं तेम, मुज धणीने में राजा कीध, मारा मननी वांछा सिध. २१ । हवे हुं नारी थइने मळुं, दुःख घणांमांथी नीकळुं, हाथकसी त्यां कीधुं स्नान, पहेरी नारीनो मंडाण २२ । ते शोभे ते कहेवी केम, सहु नारीथी अदकी जेम, मलपति चाले गजगामिनी, इंद्र तणी जेवी भामिनी २३ । द्वारे आवी उभी खडी, उघाडो कहे भावे जडी, कहे तमे केम आव्यां नार, हुं नाहि उघाडुं आ बार २४ । ज्यारे परणी आवे खरी, त्यारे आणुं बांयज धरी, रखे खोटी थातां तमे, शीळ खंडीशुं नहि अमे, २५ । शिळ सुंदरी कहे हुं छुं तेह, जे शुं राखो स्वामी नेह, संकेत सघळा पुरा कही, नारी जाणी त्यारे सही, २६ । धस मसी तव उठयो हेशी, नारी सामी आवी धसी, कहे स्वप्नांतरमां ए खरी, कर्मे विरह केम नीसरी २७ । स्वामी साची हुं तमतणी, थाओ शांति नारी घणी, तुम अरथे परणी ए खरी, सुखे सेवो पुण्ये वरी २८ । ए वाते हरख्यो तव राय, साची जाणी निरखी काय,

अंधो जेम पामे कदी आंख, पंखी तूटी पामे पांख. २९ । पंगु पामे रुडा पाय, ढुंठो हाथे वारु थाय, अपुत्र जनने मळे कदी पुत्र, लक्ष्मी हीणो लहे घर सुत्र. ३० । भिक्षुकने मळे जेम राज, भर दरीए मळे जेम जाझ, ए सौ सुखीआ थाए जेम, रतनशी सुख पाम्यो तेम. ३१ । ते समय कवि कहे कस्यो. जे रतनशी सुखे वस्यो, रात न जाती जाणे अंश, अजवाळो तेणे बहु वंश, ३२ । प्राणी पुण्य करेरि सदा, दुःख न आवे जेथी कदा, नारी साते तेडी भली, आपे राणी बोले वळी, ३३ । सेवा करो ए राजा तणी, आपण सौनो छे ए धणी, रुडुं कहीने मोहज धरे, चिंता सहु बीजी परहरे, ३४ । शिळसुंदरी प्रसादे मळ्युं, संकट सघळुं दूरे टळयुं. धन धन नारी एवी जेह, शिळ न चूके राखी देह. ३५ । राज धणीने आप्युं एह, राखे मननो पूरो नेह, ठाकर चाकर माने घणुं, कुटुंब वाधे छे राजा तणुं. ३६ । शिळसुंदरी राखे तेम रहे, एह उपरे बहु प्रेमज वहे, राजा कहे तुं मननी पास, पूरी तें कीधी मुज आश. ३७ । तुजथी जीव्युं मारुं नार, तें कीधो एहवो उपकार, रडवडतो तें राख्यो घरी, आपी लक्ष्मी पण तें खरी ३८ । ताहारा गुण हुं केटला कहुं, जीभ एकथी पार न लहुं, वळती कहे तम पुण्ये मल्या,

माहारां आशा प्रेमज फल्यां. ३०. । मांहो मांहे प्रेमज असो, चंदा जळधर सरखा वसो, नारी सघळी सुं खेलतो, हरखे राजा ते गेलतो. ४० । बेटा पाम्यो पुण्ये घणां, शिळसुंदरी आदि ते तणां, पुत्री आदि थां‍छा सिद्ध, विवाह बेटा बेटी कीध. ४१ । धर्म करंता काळज गमे, मन मांने ठामे ते रमे, सुखी करे प्रजाने घणुं, फळ पामे बहु नरभव तणुं. ४२ । शिळसुंदरि बेटाने राज, आप्युं करवा आतम काज, वहेंची आप्या सहुने देश, पुत्र कीधा तिहां प्रवेश. ४३ । धणी धणीआणी तप आचरे, सद्‌गत पाम्या धर्मज करे, कवि कहे बोलुं केटलुं, थोडामांहि कहुं एटलुं. ४४ ।

दोहरा—सती शिरोमणी ए सही, संकट आव्यो एह, शील राख्युं हैये धरी, बुद्धि तणो नहि छेह. १ । राजा चोर चांछी करी, वळी मळीओ ते राय, ते तरछोडी नीकळी, वाणारसीमां जाय २ । राज लह्युं ने धणी मळ्यो, संयोग मळ्यो जे सार, धर्मे सद्‌गत पामीआ, धर्म सहु आधार. ३ । सजन दुर्जन जे खरा, रूडा भुंडा जेह, स्नेहज छोडे आपणो, शुं विनवीए तेह. ४ । शिळसुंदरी गुण अतिघणा, कहता वाधे एह, तेथी थोडा वर्णव्या, सुणजो आणी नेह. ५ । एहवा गुण जे राखशे, ते लहेशे सुखसैन, पुण्य पण सघळुं मळे,

वांछा मळशे रंग. ६ । कवि कहे परबंध एह, रचेयो में मनोहार, सज्जन सहु ए सांभळो, धरी हृदयमां सीर. ७ ।

इति श्री जयकीर्ति आचार्य विरचित श्री शीलसुंदरी शीळ प्रबंध वर्णनं संपूर्णम् ।

प्राचीन शास्त्र उपरथी उतारो करनार सामोडा (खानदेश) निवासी दशा हुमड ज्ञाति शा. दगडुसा सेवकदास, वीर संवत २४३७, वैशाख वदि ८.

दिगंबर जैन पुस्तकालय—सुरत.

आ पुस्तकालयमांथी हिंदी, गुजराती, मराठी अने संस्कृत भाषानां दिगंबर जैन धर्म संबंधी पुस्तको मळी शके छे, जेनु सुचीपत्र मफत मोकलवामां आवे छे. रुप्या पांच अने एथी वधु किंमतनां पुस्तको एकी वखते लेनारने रुपे एक आनो कमीशन आपवामां आवे छे तथा अमारा तरफथी प्रकट थएलां पुस्तको पांचना मुल्यमां छ मोकलवामां आवे छे.

पुस्तको मंगाववानु स्थळः—

मुळचंद कसनदास कापडीआ

मालिक, दिगंबर जैन पुस्तकालय,

चंदावाडी—सुरत.

दिगंबर जैन.

धार्मिक, व्यवहारीक अने ऐतिहासिक उत्तम लेखो आपता उपरांत दर वर्षे जाणीता ग्रहस्थोना अनेक फोटाओ मनोहर रंगीन अने लगभग लवाजमना जेटली किंमतना तो गुजराती अने हिंदी एम बे भाषानां पुस्तको तद्दन भेट (मफत) आपतुं जो कोइ पण मासिक पत्र जैनोमां होय, तो ते मात्र सुरतथी प्रकट थतुं गुजराती अने हिंदी भाषानुं दर मासे नियमित रीते प्रकट थतुं "दिगंबर जैन" मासिक पत्र छे. आवो गंजावर लाभ आपता छतां एनुं लवाजम भेटोना पोस्टेज साथे मात्र रु. १—१२—० आगाउथीज छे. ग्राहक थवा इच्छा होय तो लखो:—

मेनेजर, "दिगंबर जैन",

चंदावाडी—सुरत.